

Sygn. akt : VU 675/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 10 kwietnia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 675/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy J. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu podał, że wnioskodawca nie ma prawa do świadczenia, ponieważ nie ukończył 60 roku życia i nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał mu jedynie jako okresy pracy w szczególnych warunkach zatrudnienie od 5 września 1972r. do 8 lutego 1973r. i od 6 marca 1973r. do 2 lipca 1973r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Handlu (...) we W.:

- od 1 marca 1974r. do 31 maja 1991r. gdyż w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 3 czerwca 2002r. nieprawidłowo określono charakter jego pracy

- od 1 marca 1974r. do 30 września 1974r. na stanowisku „starszy pakmistrz-robotnik magazynowy – bo praca w szczególnych warunkach nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

- od 1 października 1974r. do 31 grudnia 1977r. na stanowisku „operatora” – bo nie określono ściśle kwalifikacji tego zatrudnienia w oparciu o przepisy branżowe

- od 1 stycznia 1978r. do 31 maja 1991r. na stanowisku „zastępcy kierownika magazynu-kierownika magazynu” – gdyż takie stanowisko nie jest ujęte w przepisach resortowych dotyczących zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca J. W., żądając jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. Domagał się zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 marca 1974r. do 31 maja 1991r.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Dodał, iż uznał wnioskodawcy łącznie 9 miesięcy i 2 dni okresów pracy w szczególnych warunkach (od 5 września 1972r. do 8 lutego 1973r. i od 6 marca 1973r. do 2 lipca 1973r.).

Sąd ustalił:

J. W. urodził się (...).

Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 26 lat, 11 miesięcy i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Nie przystąpił do OFE.

(bezsporne)

Przedsiębiorstwo Handlu (...) Oddział L. miał wyodrębniony dział magazynowy. Składał się on z trzech magazynów. Pierwszym był magazyn farb i lakierów. Przechowywano w nim farby, rozcieńczalniki, eter, alkohol etylowy i metylowy. Przy czym trucizny (eter alkohol) przechowywane były w beczkach w osobnym wydzielonym pomieszczeniu. Drugim był magazyn wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych. Składowano w nim pasy gumowe, gumy w belkach, wykładziny PCV i wykładziny dywanowe oraz środki pomocnicze dla przemysłu przechowywane w beczkach: soda kaustyczna, soda amoniakalne, wapno chlorowane. Trzecim był magazyn produktów nieorganicznych i gazów. Znajdowały się tam karbidy, kwas octowy oraz w osobnym pomieszczeniu gazy takie jak acetylen, dwutlenek węgla. Większa część trzeciego magazynu znajdowała się na wolnym powietrzu. Do zadań tego trzeciego magazynu należała również wysyłka pustych opakowań po artykułach przechowywanych w magazynie. W każdym z tych trzech magazynów pracował kierownik, jego zastępca, operator wózka widłowego i 2-3 robotników. Między nimi był podział pracy, każdy z tych pracowników miał swój zakres czynności. Czasami, jeśli była taka konieczność, kierownik i jego zastępca wykonywali prace fizyczne w magazynie. Kierownikowi magazynu podlegał zastępca kierownika, a jemu bezpośrednio pracownicy zatrudnieni na stanowiskach operatora wózka widłowego i robotnicy magazynowi. Kierownik magazynu i jego zastępca prowadzili dokumentację magazynową.

dowody:

- zeznania świadków: protokół rozprawy z11.09.2013r.: B. W. 00:30:22-00:45:22

G. K. 00:08:52-00:29:19

- wyjaśnienia wnioskodawcy: protokół rozprawy z 27 grudnia 2013r.: 00:01:19-00:18:43

W Przedsiębiorstwie Handlu (...) we W. Oddział w L. wnioskodawca był zatrudniony:

- od 1 marca 1974r. do 31 sierpnia 1974r. na stanowisku pakmistrza

- od 1 września 1974r. do 30 września 1974r. na stanowisku robotnika magazynowego

- od 1 października 1974r. do 31 grudnia 1977r. na stanowisku „operatora”

- od 1 stycznia 1978r. do 31 października 1982r. na stanowisku zastępcy kierownika magazynu,

- od 1 listopada 1982r. do 31 maja 1991r. na stanowisku kierownika magazynu.

dowody: akta osobowe: umowy o pracę, angaże.

Pracując na stanowisku pakmistrza i robotnika magazynowego (1.03.1974r.-31.08.1974r. i 1.09.1974r.-30.09.1974r.) wnioskodawca zajmował się rozładunkiem i załadunkiem samochodów z materiałami sypkimi takimi jak soda kaustyczna, czerwień żelazowa, glejta ołowiana, soda ołowiana oraz rozładunkiem i załadunkiem węży gumowych, wykładzin PCV, wykładzin dywanowych, tworzyw sztucznych itp. Tworzywa sztuczne w tym przede wszystkim materiały celulozowe, z których wykonywano piłeczki pingpongowe, okładki zeszytowe itp. - były zapakowane w bele i skrzynie. Wydawał klientom z magazynu opony, płyty gumowe, płyty tekstolitowe (laminatowe).

Będąc zatrudnionym na stanowisku „operatora” (1.10.1974r.-31.12.1977r.) kierował wózkiem widłowym oraz pracował przy obsłudze klientów w magazynie trzecim (magazyn produktów nieorganicznych i gazów). Jego praca polegała na załadunku i rozładunku towarów i kwitowaniu odebranego towaru.

Potem, kiedy został zatrudniony na stanowisku zastępcy kierownika magazynu (1.01.1982r.- 31.10.1982r.), wrócił do pracy w magazynie drugim (magazyn wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych oraz środków pomocniczych dla przemysłu: sody, wapna, kwasów). Tam bezpośrednio nadzorował prace 2-3 robotników magazynowych i operatora wózka widłowego. Odpowiadał za całość prac w tym magazynie, nadzorował prace załadunkowe i rozładunkowe wykonywane przez pracowników fizycznych, zajmował się dokumentacją magazynową.

Następnie, kiedy został kierownikiem magazynu (1.11.1982r.-31.05.1991r.) pracował nadal w magazynie drugim. Podlegał mu bezpośrednio zastępca kierownika, a zastępcy podlegali bezpośrednio pracownicy zatrudnieni do prac fizycznych w tym magazynie.

dowody:

- zeznania świadków: protokół rozprawy z 11.09.2013r.: B. W. 00:30:22-00:45:22

G. K. 00:08:52-00:29:19

- wyjaśnienia wnioskodawcy: protokół rozprawy z 27 grudnia 2013r.: 00:01:19-00:18:43

- akta osobowe: umowy, angaże, polecenia służbowe

W dniu 3 kwietnia 2013r. J. W. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia.

dowody: akta ZUS - wniosek o emeryturę, decyzja z dnia 10 kwietnia .2013r.

Sąd zważył:

Odwołanie wnioskodawcy J. W. jest nieuzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku

w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy- w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przy czym, zgodnie z §. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983r., nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt iż wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny, tj. 60 lat, na dzień 01 stycznia 1999r. posiadał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (26 lat, 11 miesięcy i 26 dni). Na dzień złożenia wniosku o emeryturę nie przystąpił do OFE. Ponadto wnioskodawcy organ rentowy uznał jako okres pracy w szczególnych warunkach łącznie 9 miesięcy i 2 dni okresów pracy w szczególnych warunkach (od 5 września 1972r. do 8 lutego 1973r. i od 6 marca 1973r. do 2 lipca 1973r.).

Sporną kwestią wymagającą ustalenia było to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ustalając stan faktyczny w sprawie, sąd oparł się przede wszystkim na dokumentach zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy – szczególnie umowach o pracę, zakresach czynności, angażach, poleceniach służbowych. Dokumenty te bowiem obiektywnie i jednoznacznie wskazują na okresy pracy na określonych stanowiskach i pozwalają w powiązaniu z zeznaniami świadków G. K. i B. W. i wyjaśnieniami wnioskodawcy – ocenić charakter jego pracy w okresie jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Handlu (...) we W..

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, sąd podzielił stanowisko organu rentowego w tym zakresie, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Nie jest okresem pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1 marca 1974r. do 31 sierpnia 1974r. i od 1 września 1974r. do 30 września 1974r. na stanowiskach pakmistrza i robotnika magazynowego. Nie wykonywał on bowiem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac wskazanych w wykazie A, dziale IV (w chemii), poz.

40. Ujęte tam bowiem są: prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport i konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych. W tym okresie wnioskodawca częściowo wykonuje tego rodzaju prace (rozładunek i załadunek sody kaustycznej, sody ołowianej, glejty ołowianej) ale jednocześnie pracuje przy załadunku i rozładunku węży gumowych, wykładzin PCV, wykładzin dywanowych, materiałów celulozowych, opon, płyt gumowych i laminatów. Te zaś czynności nie dotyczą substancji pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych. Nie wykonuje więc stale i w pełnym wymiarze czasu pracy objętych treścią kwalifikacji prac z wykazu A, działu IV, poz. 40.

Odnośnie charakteru pracy wnioskodawcy na stanowiskach zastępcy kierownika magazynu i kierownika magazynu (od 1.01.1978r. do 31.10.1982r. i od 1.11.1982r. do 31.05.1991r.) należy wskazać, iż warunkiem zakwalifikowania określonych prac jako prac wymienionych w dziale XIV poz. 24 w wykazie A (kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie) jest to, aby ubezpieczony bezpośrednio wykonywał czynności dozoru, przy czym prace te muszą być wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (tj. prace w warunkach szczególnych). Praca określona w dziale XIV poz. 24 wykazu A, nie musi polegać na stałym przebywaniu w szkodliwych warunkach. Istotne jest jednak, by dozór był wykonywany bezpośrednio, tj. by czynności te polegały na bezpośrednim strzeżeniu prawidłowego toku pracy i bezpieczeństwa podległych pracowników (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009r., II UK 31/09, LEX nr 559949).

Za pracę w warunkach szczególnych nie można w związku z tym zostać uznać okresu zatrudnienia ubezpieczonego na stanowisku zastępcy kierownika i kierownika magazynu. Nadzorował on wówczas prace magazynowe w magazynie wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych oraz środków pomocniczych dla przemysłu: sody, wapna, kwasów.

Na obu tych stanowiskach, mimo że wykonywał on bezpośredni nadzór nad pracami związanymi z rozładunkiem i załadunkiem materiałów (tj. pracami magazynowymi, załadunkowymi, rozładunkowymi, transportem (...) – pylistych, żrących i parzących (...) – ujętymi w wykazie A, dziale IV, poz. 40) – to jednak nie wykonywał ich stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Kierował bowiem pracą całego drugiego magazynu, którym oprócz sody, wapna, kwasów znajdowało się wiele innych materiałów w szczególności gumowych, celulozowych, opon, płyt gumowych i laminatów. Te zaś czynności nie dotyczą substancji pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych. Nie wykonuje więc stale i w pełnym wymiarze czasu pracy objętych treścią kwalifikacji prac wskazanych w dziale XIV poz. 24 w wykazie A w związku z poz. 40, działu IV tego wykazu – czyli kontrola międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Przy ocenie charakteru pracy wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Handlu (...) nie ma znaczenia treść przedstawianego przez niego zarządzenia dyrektora tego przedsiębiorstwa z 28 czerwca 1985r. zawierającego wykaz stanowisk pracy w zakładzie, które zostały uznane za stanowiska, na których wykonuje się prace w szczególnych warunkach. Tego rodzaju wykazy nie mają mocy prawnej a jedynie charakter informacyjny, techniczno-porzadkowy i uściślający. Takie wykazy ułatwiają identyfikację określonego stanowiska pracy w szczególnych warunkach, szczególnie, iż w załączniku do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. nie wymienia się konkretnych stanowisk, lecz operuje pojęciem ogólnym (wymienia prace).

W świetle przedstawionych okoliczności, uznając, że wnioskodawca nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach i tym samym nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego – oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 10 kwietnia 2013r.